

Så hittar du hit

Flyg till Pisa. En t/r biljett Stockholm-Pisa kostar ca 3 000 kronor.

Fakta

Höjd: 56,7 meter.

Vikt: 14 500 ton.

Diameter: 15,4 meter.

Lutning: 3,97 grader.

Stenblock: Tornet är byggt av 32 240 block av marmor och kalksten.

Öppet: ca 10-17 under vintern och 9-20 under sommaren. Men öppet-tiderna varierar mycket.

Inträde: 15 euro. Biljetterna är tidsbestämda och antalet är begränsat till 30 per rundtur. Du måste följa med en guide.

Mer info: www.opapisa.it & <http://torre.duomo.pisa.it>

Historik

1173

Bygget av tornet börjar.

1178

De tre våningar som byggts börjar luta och man stoppar bygget.

1272

Bygget återupptas.

1284

Pisa förlorar ett viktigt sjöslag och bygget stoppas igen.

1319

Den sjunde våningen byggs klar.

1360

Klocktornet är klart.

1838

Man gräver fram grunden till tornet vilket gör att tornet börjar luta allt mer.

1987

Tornet utses till världsarv.

1993

För att hindra kollaps fäster man 600 ton motvikter på tornet.

2000

Genom långa borrhål för man bort jord under tornets grund.

2008

Tornet är stabilt och kommer att förbli det under minst 200 år.

LUTANDE TORNET

POPULÄRT FIASKO. Det lutande tornet i Pisa började luta efter bara några månaders bygge.

Man hade bara konstruerat tre våningar på klocktornet i Pisa när det började luta.

800 år senare kommer turister från hela världen för att se världshistoriens mest misslyckade bygge.

I augusti 1173 påbörjades bygget av tornet i Pisa, som är ett fristående klocktorn till stadens katedral. Redan när man byggt klart den tredje våningen började tornet att luta och man avbröt allt arbete år 1178. Anledningen till byggfiaskot är att man valde en dålig plats för ett tornbygge. För några tusen år sen gick en flod precis här och den lämnade efter sig tunna lager med lös sand och lera – och vatten. Marken sjönk helt enkelt undan under tornet.

Efter cirka 30 år hade marken stabiliserats så mycket att man kunde börja bygga fler våningar på tornet. Nu försökte man få tornet att se rakare ut genom att göra de nya våningarna högre på södra sidan av tornet. Det här gör att tornet inte är helt rakt, det är i stället böjt som en banan.

Efter flera hundra års byggande stod tornet klart år 1360 och under nästan 500 år stod tornet relativt stabilt. Men 1838 beslutade man att försöka restaurera området runt tornet. Man grävde bland annat fram grunden och dränerade hela området på vatten. Det här gjorde att tornet började luta allt mer.

Under hela 1990-talet har arbeten pågått för att stabilisera tornet. Man har bland annat försett tornet med 800 ton i bly som motvikter, säkrat tornet med vajrar och tagit bort jord från grunden så att tornet "fallit tillbaka" norrut.

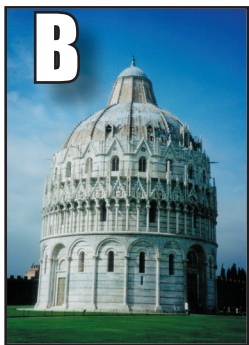
Det här har gjort att tornet nu har samma lutning det hade före 1800-talet och experterna menar att tornet nu kommer att vara stabilt i minst 200 år.

Mikael Jägerbrand

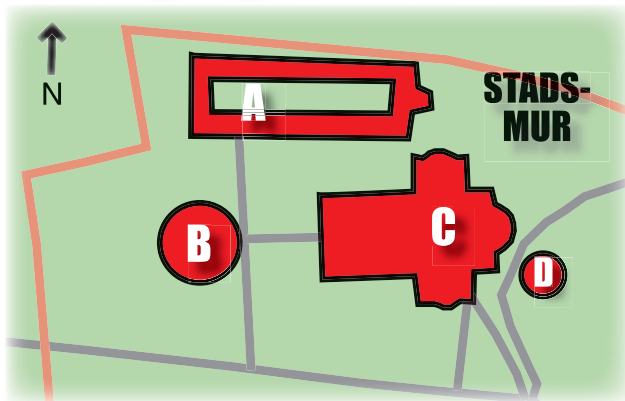

KATEDRAL OCH KLOCKTORN. Katedralen i Pisa med sitt berömda lutande klocktorn.

TORNETS SEVÄRDA GRANNAR

DET RUNDA dopkapellet.

KYRKO GÅRDEN Camposanto byggdes redan 1278.

Om du besöker det lutande tornet så får du inte missa dess tre spännande grannar från medeltiden.

Trots att det lutande tornet i Pisa stod klart 1360 så är det ändå yngst av byggnaderna på Piazza del Duomo, Duomo-platsen.

De övriga tre byggnaderna, dopkapellet, katedralen och kyrkogården är alla från tidig medeltid. Alla fyra ingår i det 9 hektar stora område som sedan 1987 skyddas som världsarv.

Den äldsta byggnaden är katedralen, Duo-

STADSMUREN finns kvar i Pisa.

mo, som man började bygga redan 1063. Katedralens namn är "Santa Maria Assunta" och den är tillägnad jungfru Maria. Det lutande tornet, som officiellt kallas campanile, är egentligen ett klocktorn som kallar till gudstjänsterna i katedralen. Katedralens invigdes år 1118.

Det runda dopkapellet San Giovanni Battistero stod klart i mitten av 1300-talet efter att ha byggts om flera gånger sedan bygget började 1152.

En sevärighet som är lätt att missa är kyrkogården Camposanto. Den 130 meter långa anspråkslösa byggnaden ligger norr om de

övriga och var under flera hundra år Pisa-bornas kyrkogård trots att den är under tak. I dag används den inte längre utan är ett museum där du också kan se romerska sarkofager och flera väggmålningar som restaurerats efter att ha blivit bombade under andra världskriget. Camposanto byggdes redan 1272.

Duomo-platsen avgränsas i väster och norr av den medeltida stadsmuren som också är sevär och som här är mycket välbevarad.

Runt Duomo-platsen finns flera museer där du kan få veta mer om byggnadernas historia och se fynd som gjorts vid de många moderna utgrävningarna och restaureringarna.

Alla byggnaderna är öppna för besökare men kan ha varierande öppettider.